

UJVIDÉKI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 18 korona
 Negyedévre 4 K 50 f.
 Egy hónapra 1 K 80 f.
 Egyes szám ára mindenütt 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 7.Megjelenik
hétfé kivétellel mindennap.
Telefonszám 180.

A Monte-Cimone

köhányása alól elfojtott, keserves sirás hallatszik éjjel-nappal. Eltemetett olaszok sirása az, kikre iszonyu térhével ráborult a körengeteg. Sápadt arcával fejlen a hold s mikor az ágyuk dörgése elhallgat, a pihenő mező csöndjéből mind élesebben válik ki a haldoklóknak az elnyújtott zokogó bucsuzása. Borzalmas lehet ezt hallgatni; hideg fut végig az ember hátán, ha csak olvas is róla. Rémesebb hang ez az ágyu szavánál és véresebb olvasmány a legvérengzőbb nyílharc leírásánál. Irtozatos emberi sors az övék. Ma már talán egy sem él közülük; hordtől tudejük elől percről-perce fogyott el a levegő, haláltusájuk orjongsében fejüket hiába verdesték kriptájuk falához, sorsuk betelt. Silányul, nyomorulttan kellett pusztulniok, nékik.

A mi szemközti álló csapataink parancsnoka felajánlotta, hogy megmenti őket, kihozva a mértermázsás kriptaföldél alól, ha az olaszok arra a néhány órára, míg a mentés munkája folyik, beszüntetik a tüzelést. Albricci ur, aki vezérőrnagy és egykor katonai altas volt Bécsben, visszautasította ezt a nobilis ajánlatot, melynek tartalma sokkal emelkedettebb, semhogy azt ő megérthette volna. Visszautasította minden józan és helytálló megoklás nélkül, talán csak magának, a visszautasítás szigorú gestusának a kedvéért. Hiszen nagyurak, vezérőrnagyok és levitézlett altasok mindenkor szivesen kejelegtek az ilyen mondatokban, akkor is, ha az néhány száz szegény, elbolondított családapának kerül az életébe.

A Monte Cimone méhében már csönd van, eltorzult arccal rakáson feküsznek ott az elpusztult olaszok. Ők elmúltak a fulladás kegyetlen halálával, de az esemény maga megél és tanúsága örökké éni fog, dicsőségére a mi katonáinknak és gyalázata Albricci urnak s ellenségeink valamennyi ilyen fölényes szigorú és kegyetlen bestiájának. Az a tanúság örökéletű, hogy mikor falánk étvágygal reánk rohant az egész világ, mi akkor is megmaradtunk érző embereknek s mikor ránkzúdították az igazságtalanság s a föltelem minden fégyverét, mi akkor sem hajítottuk el magunktól az igazság, a megértés és a könyörületeség fégyvereit. A Cimone áldozatainak hörgése nem minket fog vadozni, hanem azokat, akik ellennünk jöttek, hogy védjék a kulturát s a civilizációt.

Höfer mai jelentése.

Budapest, szeptember 27.

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR: Petrozsény vidékén tegnap csak a tulsíui negyven jutottunk a románokkal harci érintkezésbe. Nagszebennél a harcok ránk nézve kedvezően folynak. Erdély keleti hadszínterén biztosító csapataink több ponton harcban állanak. Bistriclora vidékén román és Kirlibatától északra és a Ludowa vidékén orosz előretöréseket vertünk vissza. Tovább északra nincs jelentősebb esemény.

OLASZ HARCTÉR: Nincsenek nagyobb harcok. A Karszfensíkon állásrészünk időnkint erős tüzérségi és aknavető tűz alatt állanak.

DÉLKELETI HARCTÉR: Helyzet változatlan.

Höfer altábornagy,

s vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés.

Berlin, szeptember 27.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadserege csoportja: A Sommetől északra a csata folytatása tegnap ismét szerlelett erős tüzérségi és elkeseredett gyalogsági harcokra vezetett. Tiepvalnál az arcvonal előreszögellése elvesztett. Courlette mindkét oldalán többszörös veszteségteljes visszaverése után végül is az ellenség terепt nyert. Ettől keletre visszautasított. Az ellenség szeptember 25-iki sikerét Gueudecourt falu megszállásán kívül nem használhatta ki. Heves támadásait Lesbouesre és Morvaltól bezárólag Bouchavesnestől délre elterjedt harcvonalrészen részben kézitásban véresen visszavertük. Commetől délre francia kézigránát támadások. Vermandovillersnél és Chaulmesnél hat ellenséges repülőgépet, Champagneban ezenfelül tegnap még egyet leoltunk.

KELETI HARCTÉR: Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala: A helyzet változatlan.

Károly főherceg lovassági tábornok harcvonala: A Kárpátoktól északra nem volt jelentőségteljes esemény. A Ludowa-szakaszon lefolyt újabb harcok ismét az ellenség veszteségteljes kudarcával végződtek.

ERDÉLYI HADSZINTÉR: Nagszebennél lefolyt támadásaink jól haladnak előre.

BALKÁN HARCTÉR: Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Leghajók és repülőgépek támadásait Bukarestre megisméltük.

Macedóniai arcvonal: Szeptember 25-én Prespatótól keletre újabb előnyöket kiküzdöttünk. Florinatól keletre ellenséges támadásokat visszautasítottunk. Tegnap bolgár csapatok Kaimakalannál támadásra készülő ellenség ellen előretörték. Visszavertettek és üldözték az ellenséget és 2 ágyút, több gépfegyvert és aknavetőt szákmányoltak.

Ludendorff, első főszállás-mester.

A románok nem akarnak Erdélyből kitakarodni.

Zürich, szeptember 25.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)
 A Times harctéri tudósítója jelenti a román főhadiszállásról: A románok minden igyekezete az, hogy az Erdélyben megszállott területeket megtartsák. Ezért a stratégiai szempontból fontos vonalakat védelmi művekkel látták el.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 27.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A képviselőház mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Beothy Pál elnök. A napirenden a kivételes hatalom igénybeviteléről szóló miniszterelnöki jelentés szerepelt, amelyhez elsőnek gróf Károlyi Mihály szólalt fel. Szóváteszi, hogy a kormányuk nincs ereje, hogy megtorolja az élelmezési visszaéléseket. A nép, amely pénz és véráldozatot visel megérdemli, hogy élelmezéséről gondoskodjanak. Felszólítja a kormányt, vajjon az élelmezés kérdésében hajlandó-e zárt ülésbe belegyezni?

Pallavicini György ögróf az élelmezéselosztás hibái sorolja fel. Követeli a sertésállomány rekvirálását. Felhívja a kormányt, hogy az erdélyi menekültek gondját viselje és sürgeti a választójog reformját.

Gróf Apponyi Albert: Az élelmezésügyek országos rendezését követeli. Szól az anya- és cse-csemővédelemről és a haboru utáni népmozgalmi feladatokról.

Polónyi Géza szóvá teszi, hogy a galíciai menekültek még mindig Nyitrán vannak internálva. Miért nem szállítják őket Ausztriába?

A délutáni ülésen Juriga Nándor beszél, aki este 6 óráig szónokol. Juriga azzal kezd a beszédét, hogy a kenyérkérdés fenyegetővé válik és az emberek az éhségtől roskadoznak.

Gróf Tisza István: Senki nem roskadozik az éhségtől. Hazafiatalanság ilyen mondani.

Hat óra után átternek az interpellációkra. Előzőleg báró Harkányi János válaszolt gróf Esterházy Móríc a hadimunkák díjazása tárgyában elmondott interpellációjára.

Polónyi Géza interpellációjában hevesen támadja a fővárost, amelyet Sándor János belügyminiszter vesz védelmébe.

Barabás Béla az ötven éveseknél idősebb népeikeik elbocsátását kéri a hadsereg kötelékéből.

Báró Hazai Samu: A kívánságot nem lehet teljesíteni. Annyit megígérhet, hogy az ötven évnél idősebb korosztályok nem kerülnek sor alá.

Sümei Vilmos az erdélyi menekültek iskoláztatásáról interpellált. Jankovich kultuszminiszter megnyugtatta, hogy erre vonatkozóan az intézkedést megtette.

Nagy Vince néhány katonai kérdést tesz sóvá. A honvédséget a szolgálati nyelvét illetőleg

sérelem érte. Majd a cseh ezredkről adja elő tapasztalatait.

Gróf Tisza István válaszában kijelentette, hogy a célt elérte volna ha panaszával közvetlenül hozzá fordul és szükségtelen lett volna interpellálni. Nagy derűtséget kellett, amikor a miniszterelnök konciljáns válaszára Nagy Vince kijelentette, hogy nem fogad el leckéztetést. Az ülés éjfélkor ért véget.

Kevés a kiutalt lisztmennyiség

A város a lisztkontingens felemelését kérte

A földművelésügyi miniszter Ujvidék lisztellátására az elmúlt gazdasági évben havonta 12 vagon lisztet kontingált, amelyet a város minden hónapban a Haditerménytől — kisebb-nagyobb nehézségek után — átvett. Augusztus 15-én zárult le a múlt esztendő gazdasági év és azóta a lakosság az új termékből él.

A város érthető megdöbbenéssel tapasztalja, hogy az új gazdasági esztendő első hónapjában már közel 2000-nél több kenyérlapot adott ki, mint az elmúlt gazdasági év bármely hónapjában, ami arra vezethető vissza, hogy míg mult évben a lakosság nagy része el volt lisztel látva és a malmok útján biztosították liszt szükségletüket, addig most a lakosság gabonabeszerezése nagyon meg volt nehezítve, egy ideig nem volt bevásárlási igazolvány-nyomtatvány, amikor pedig megérkezett, nem volt gabona, mert egyfelől a Haditermény gyorslábú albizományosai sietve összevásárolták, másfelől a gazdaközönség nem akarván készleteit felapítani, az eladás elől azzal bujt ki, hogy azt mondta, miszerint nincs gabonája. Mindezeknél fogva rohamosan emelkedett a hatósági ellátásra igényt tartók száma, úgy hogy a kiutalt lisztet vagonon liszt már fogytán van, noha annak október 14-éig kellene eltartania.

A városi tanács sűrűn összegyűjtötte az adatokat, hogy az új gazdasági év első hónapjának adatai alapján mennyi lisztre lesz szükség, összeállította a hatósági ellátásra igényt tartók névsorát és ezeknek közlése mellett távirati uton kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a kontingált lisztmennyiséget emelje fel.

Kétségtelen, hogy a miniszter a város távirati kérelmét a viszonyok kényszerítő hatása alatt teljesíteni fogja.

Venizelosz átveszi a forradalom vezetését.

Kopenhága, szept. 27.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Temps tudósítója beszélgetett Venizeloszal, aki kijelentette, hogy átveszi honfitársai vezetését és nem fogja tűrni a bolgárok erőszakosságát. Itt az ideje, hogy Görögország az antánt mellé álljon.

A város ma kezdte meg a rekvirálást.

A próbarekvirálás szánalmas volt.

Már ismételt hradással voltunk arról, hogy a miniszter a városok polgármestereire ruházta a rekvirálás jogát és hogy ezen rendelet alapján Profuma Béla polgármester is elrendelte a felesleges készletek rekvirálását.

Ma kezdette meg a város az előreláthatólag tizennégy napot igénybevevő rekvirálási munkálatait. Érdekelni tudunk, milyenek is a város kilátásai és megkértük dr. Jahn Róbert vár. főszámvévőt, hogy tájékoztassa erről az Ujvidéki Hirlap olvasóit.

A főszámvévő ur a következő felvilágosításokat adta:

A rekvirálást a polgármester a miniszteri rendelet értelmében elrendelte és mert fontos hadviselési érdekek fűződnek ahoz, azt lelkiismeretes pontossággal, alaposággal fogjuk megcsinálni. Hogy megközelítő képét lássuk a rekvirálás várható eredményének, mielőtt házról házra járunk, megpróbáltuk, hogy felhívtuk a gazdaközönséget, hogy központilag jelentsék be felesleges készleteiket. E hó 22. és 23-án összehívtuk a gazdákat a külteleki rendőrlaktanyába, ahol a rekvirálási lapok bementésük alapján töltettek ki. Mi ezzel a készletek nagyságát akartuk tudni. A feleslegék bejelentése igen szánalmas volt. Összesen csak 20 méterháza felesleget jelentettek be.

Igy nem maradt más hátra, mint most házról-házra, tanyáról-tanyára járni és rekvirálni. A rekvirálást Balla Tibor városi gazdasági intéző, Puliszk József kataszteri nyilvántartó és a Haditermény egyik kiűldötte fogja megfelelő rendőr és segéd személyzettel végezni, szóval olyanok, akik a földet ismerik. Az általuk feltárt feleslegeket azonnal átvesszik, vagy intézkednek az átvételük időpontja és helye iránt. A munkálatok 12—14 napig fognak eltartani. Minden fél a bizottság által kiállítandó hatósági igénybevételei lapról másolatot kap, ezzel egyfelől megóvjuk a feleket a felesleges és ok nélkülűk vásárlástól, másfelől lehetővé tesszük a későbbi ellenőrző közegeknek, hogy a hatósági igénybevételei lapba való betekintés által és a feltalálendő készletekkel való összehasonlítás útján bármikor megállapíthassák, hogy a rekvirálás milyen eredményű volt és nem-e történt a rekvirálásnál felesleg eltitkolás. Ha a próbászorítás szánalmas is volt, a ma megkezdődött rekvirálás eredménye elé bizalommal nézünk.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

A bolgár ellenállás leküzdhetetlen.

Genf, szeptember 27.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Journal kiküldött haditudósítója jelent Szalonikiból: Itt minden mértékadó faktor tudja, hogy a bolgárok hatalmas védműveinek megvívása a lehetetlenséggel határos és Monasztir bevétele egyike a legnehezebb föladatoknak, amelyeket a világháboru alatt megoldottak. A tudat, hogy még Monasztir bevétele sem jelentené a vállalkozás sikeres befejezését, elkeserít és bénítja a harci kedvet. Bizonyos, hogy a megvívott Monasztirból Szófiába vezető ut is véres nehézségekkel van kikövezve. Egész Szerbia a bolgárok és szövetségeseik birtokában van s mert a törökök is szövetségeseik, kelet és nyugat felől egyaránt biztosított a szárnyuk. Helyzetüket megkönnyíti, hogy összesen csak két fronton kell harcolniuk s hogy veszedelem esetén a középpont hatalmak segítségével mindig kéznél van. A szalonstratégák jól teszik, ha fölhagynak jogosulatlan optimizmusukkal. A kezdet sikereinek csak úgy lehet folytatásuk, ha jelentékeny segítséget küldenek erre a frontra és ha a nehéz tüzérség erejét hatalmasan fokozzuk.

A nehéz tüzérség lövi a konstanza-csernavodai vonalat.

Luganó, szeptember 27.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Milanoi lapok közlik azt a Bukaresti táviratot, amely jelenti, hogy a konstanza-csernavodai vonal a német és a bolgár nehéz tüzérségének tüze alatt áll.

Az egész világ Németország ellen.

Genf, szept. 27.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Temps a következőket írja: Azok a sikerek, melyeket a németek a háboru első évében elérték, kétségtelenül szervezetségükhöz és a hadianyagban való bőségükhöz fűződnek. Nekünk a háboru másfél esztendeje alatt kellett megteremtünk olyan szervezetet, amin a németégy negyven esztendeig dolgozott. Még nagyobb a teljesítményünk a municiógyártás dolgában. Ma a francia hadipar versenyez ezen a téren a német iparral. A háboru elején Németország hagianyagtermelése 4:1 arányban állott a szövetséges ha-

talmakéhoz, ma az arány 3:1 a mi javunkra. Az egész világ ipara a mi ágyunk élés torkát tömi municióval, Amerikában városok épültek a mi aranyunkból, amelyek municiót gyártanak nekünk s amit fürge flottánk hoznak át a tengeren. Egy retentő szervezet dolgozik a mi szolgáló tunkban: millió kéz dolgozik Németország vesztén. Mikor ezt a szédítő hálózatot látjuk, búske bizakodás fogja el a szívünket. A számok minden lenyűgöző ereje arra tanít minket, hogy bizunk kell a győzelemben. Nem látja Németország is most már, hogy az egész világgal áll szemben. (?)

Ankét az ujvidéki elme-kórház építési ügyében.

A belügyminiszter október másodikára érkekeztetett hívott egybe. — Beszélgetés dr. Schosberger igazgató-íorvossal. — Az ország összes trachomás elmebetegeit Ujvidéken gyűjtik össze.

Jelentettük, hogy Profuma Béla polgármester az Ujvidéken felállítandó elme-kórház ügyét, amelynek felépítését a háboru kitérőse halasztotta el, újra napirendre tűzette. Közvetlen a háboru kitérőse előtt az elme-kórház építésének előmunkálatai csaknem befejezést nyertek. A kormány készségesen elismerte az elme-kórház felállításának szükségességét és az építési költségek ötven százalékát helyezte kiltatásba állami hozzájárulásként.

Még az építési tervek precizozása lett volna hátra. 1914.

augusztusában akarták a végleges terveket megállapítani, de a háborus vihar elfojtotta az ujvidéki elme-kórház építési mozgalmát. Két évig aludt az ujvidéki városi kórház kibővítésének fontos kérdése. Most azonban, mivel a város gondoskodni tartozik, hogy a béke bekövetkeztével hazatérő munkásságot megfelelő közmunka várja, újból felzúrt hozták az elme-kórház aktáit. Profuma Béla polgármester, amint megirtuk, felterjesztéssel fordult a belügyminiszterhez, hogy az ujvidéki elme-kórház építése ügyében hívjon egybe ankétet és végezzék el teljesen az építés előmunkálatait, hogy a háboru végével nyomban hozzákészülhessenek az építés munkájához.

A belügyminiszter értesítette a polgármestert, hogy október másodikára összehívja az ankétet az ujvidéki elme-kórház ügyében. A tanácskozáson részt vesznek Profuma Béla polgármester, Orbán Ignác műszaki tanácsos, dr. Schosberger Sándor kórház-

igazgató-főorvos és *Kopeczek György* a városi kórház tervező-műépítész.

Az *Ujvidéki Hírlap* munkatársa az elmekórház ügyében érdekes beszélgetést folytatott dr. Schossberger Sándor igazgató-főorvossal, aki a következőket mondotta:

— Az ujvidéki elmekórház ügye a háboru előtt már teljesen megért a megvalósításra. Bizom benne, hogy az újabb tárgyalások eredményre fognak vezetni és a miniszteriumban is belátják, hogy az elmekórház építése sokáig nem halasztható. 250 ágys elmekórház felállítását tervezük. A háboru előtt 600.000 korona volt kontemplálva a költségekre, most azonban legkevesebb egy millióba fog kerülni az építkezés.

— Az ujvidéki elmekórház létesítésével a belügyminiszter azt tervezi, hogy az ország összes trachomás elmebetegét az ujvidéki kórházban nyerjenek elhelyezést. Azonkívül az elmekórházzal kapcsolatban bevezetjék a háziápolást. Mintegy 400—500 csendes és veszélytelen elmebetegét ki fogunk adni házi kezelésbe. A háboru nagyon szaporítja a szerencsétlen előhalottak számát, gondoskodni kell tehát a betegek elhelyezéséről.

Adományok az erdélyi menekültek részére.

Az erdélyi menekültek javára a főispáni hivatalhoz folytatott a következő adományok érkeztek be: Deutsch és Haasz Alfréd gyűjtőiben 23 kor. és pedig: Mergl Mihály K 3.—, Dobrodolac K 6.—, Gavrilovics K 4.—, Jovanovics Milan Beba K 4.—, Sztanovics Angelina K 2.—, Prodanovics Tósa K 4.—, Az ujvidéki határszeli rendőrkapitányság gyűjtése a hivatal személyzete körében K 150.—, A gör. kel. szerb nőegylet gyűjtőiben K 1880.30 és pedig: Varagyanin Arkadija K 10.—, Gosztovics Pál K 10.—, Dr. Jankovics Pál K 10.—, Dúngyrov és Raletics K 10.—, Dúngyrszky Lázár K 10.—, Petrovics Zórka K 6.—, Matics K 2.—, Maletics Luka K 4.—, Derra Mita K 2.—, Malencsics Gavra K 2.—, Witz Jia K 2.—, Jovanovics K 2.—, Mirliv K 2.—, Ivkovics K 2.—, Novics Milan K 30.—, Milutinovics Lázár K 10.—, Anyja Jovanovics K 4.—, Dera 3.—, Sztrafimirovics L. 5.—, Dr. Csirics A. Szima K 5.—, Csirics Katica K 2.—, Klein Gyuláné K 50.—, Hubert L.-né K 2.—, Szerb Szövetkezeti Bank r. t. K 200.—, Ivo-sevics M. K 10.—, St. Ognyanovics K 15.—, Jovanovics Todor K 10.—, Milovanov Szevan K 5.—, Romanovics K 4.—, Jovanovics J. K 2.—, D. M. M. K 5.—, Dr. Boksan K 1.—, Lyubojevics K 60.—, Konrad. A. K 50.—, Latincsics K 2.—, Tyirics Alka K 20.—, Tenner Flóra K 20.—, Alaburics Tivadár K 10.—, Popics Milan K 20.—, Dr. Radics Dusan K 10.— (Folytatása következik.)

Hibaigazítás. Az ízr. nőegylet gyűjtését dr. Fenyő Gyözdne és Kron R. chardné — és nem ahogy tévesen írjuk — esközölték. Szintgy helyre igazítottunk egy számbeli tevedést: Braun Gyulánem 2 koronát, hanem 20 koronát fizetett felül.

Az orosz lapok támadják Venizeloszt.

Kopenhága, szept. 27.
A pétervári lapok cenzurázott cikkeiben támadják Venizeloszt. Ha büns is Konstantin király, Venizelosz a forradalom zsitásá- val hazaárulást követ el.

Hogyan mételyezték meg a szerbnyelvű ifjuság lelkét? — Elkobzott szindarab — ifjusági előadásban.

Minden eddigi elkobzási ítélet közül is toronymagasan kiemelkedik az a bírói ítélet, amelyet az ujvidéki kir. törvényszék büntetőtanácsa tegnapi ülésén mondott ki és amely lesújtó kritikát tartalmaz azokra, akikre a szerb nyelvű ifjuság nevelése volt bízva.

Valóban meg kell döbenni, ha meggondoljuk, hogy Ujvidéken és bizonyosan másutt is, a háboru előtt egy olyan szindarab került nyilvános előadásra, amelyet államellenes tendenciái és a magyar nemzet elleni gyűlöltetészása miatt a kir. törvényszék *veszélyesnek és elkobzandónak tart.*

De sokszorosan megdöbentőbb az a körülmény, hogy ezt a *most elkobzott szindarabot Ujvidéken ifjusági előadásban hozták színre.* És önkéntlenül kell kérdeznünk: lehetséges-e ez, szabad-e az ujvidéki szerbnyelvű iskolák tantestületeinek megengedniök, hogy a magyar állam által a gondjaikra bízott ifjuság lelkét ilyen *hazafiatlan és vakmerő tendenciájú szindarabokkal megmetyézzék?* Hol volt akkor a tantestületek hazafias kötele-ségeltésése?

Ezek mind olyan kérdések, amelyek választ és megtorlást várnak.

Hogy szabadott ilyen darabot az ujvidéki szerb szintársulatnak előadnia?

Az ujvidéki kir. törvényszék büntetőtanácsa, — amely *Fischer Frigyes* dr. törv. bíró elnöklete mellett *Polgár Mihály* és *Papp Béla* dr. törvényszéki bírákól állott és a jegyzőkönyvet *Kulir Mihály* dr. irta, — ma foglalkozott a már megszünt *Popovits Testvérek* ujvidéki könyvkereskedő és könyvkiadó cég kiadmányában megjelent: *Markova Szablya, Alegoria u dva dela* című szindarabbal, amelyet *Gyorgyevits János* irt és Ujvidéken először 1900. február 23-án adtak. Az ügyészség a szindarabot alkalmasnak látta a magyar nemzet elleni gyűlöltre való zításra és kérte annak elkobzását.

A *Markova Szablya* c. szindarabban a szerző megmetyékezve a szerb nemzeti hősről, *Kraljevics Márkó*ról azt mondja, hogy, a szerb nép is olyan mint amilyen *Kraljevits Márkó* volt, aki nem a földi javakért, és nem aranyért, hanem az igazságért, a szent becsületért és a szerb nép dicsőségéért harcolt. A szerb nép szíjfelet fog menni a világ minden részére, harcolni fog és pedig dicsőségteljesen, úgy a maga, mint a mások szabadságáért és hazájáért. A szerző azt jósolja, hogy igen sok szerb vér fog elfolyni, azonban, mégis be fog következni az a nap is, amikor az összes szerbek egyesülni fognak s akkor meg fog virradni a szerb szabadság napja is.

Felhívja a szerbeket, hogy harcoljanak a szerb szabadságért, mert a szabadság gyönyörű, isteni virág, amelylyel a szerbseget senkik sem fogja önként megajándékozni. A szabadság nagy áldozatot kíván, de érte mindent fel kell áldozni.

A szerző megemlékezik *Bosznáról* azt eltört szerb királyságnak mondja. A verses szindarabnak, amely Ujvidéken több ízben szinre is került, sőt kimondott ifjusági előadások is voltak, az a tendenciája hogy, a magyarországi szerbsegekben ne hagyja

kialudni az évszázadokon keresztül táplált azt a reményt, hogy az összes szerbek egyesülni fognak s hogy föl fog támadni a Rigómezőn eltemetett szerb császárság.

A törvényszék, miután a szindarab fentí kivételei, tekintettel arra, hogy Szerbiát és Montenegro-t a mostani európai háboruban meghódítottuk, alkalmasnak arra, hogy a szerb nemzetiségűek körében a magyar nemzet elleni gyűlöletet kelljenek, mint-hogy a bűnvádi eljárás elévülés okából senki ellen sem tehető folyamatba, a Bp. 477. §-a értelmében csak a szindarab elkobzását mondhatta ki.

Mit szól ehhez a közoktatásügyi miniszterium?

Kik a legtöbb adót fizetők Ujvidéken.

A városi tanács az 1886. évi XXI. t. c. 25. értelmében megállapította a legtöbb adót fizető alábbi névsorát:

1. Dúngyrszky Lázár, földbírtokos, 30862.44 K. 2) Schuller Boszi Guido, kat. szall. 4955.50 K. 3) Bauer Gyula, sörkereskedő, 4917.50 K. 4) Dietzgen Imre és Gábor, kereskedő, 3906.24 K. 5) Kron Károly, magánzó, 3685.— K. 6) Georgievics Antal és társa, magánzó, 3118.32 K. 7) Lovrekovich Ferec, halász, 3317.64 K. 8) Miroszavlevics P. Koszta, rőfoskereskedő, 2937.72 K. 9) Königstättler János, Dusan és Béla, szeszyáros, 2936.44 K. 10) Fischer Sándor, diszmlkereskedő, 282.28 K. 11) Mayer Imre, szállodás, 2849.44 K. 12) Ernszt Bernát és Roth Vilmos, fakeskeredő, 2726.42 K. 13) Netzov Gábor, szücs, 2677.41 K. 14) Dr. Kaszovitsz Armin, orvos, 2668.43 K. 15) Schwartz Lipot és József, fakeskeredő, 2638.47 K. 16) Dr. Dúngyrszky Geodeon, földbírtokos, 2504.88 K. 17) özv. Ernszt Jánosné, magánzó, 2443.84 K. 18) Ivancsevics Gábor, háztulajdonos, 2339.71 K. 19) Markovics Milorád, földbírtokos, 2329.98 K. 20) Jankovics Dusan, mérnök, 2201.12 K. 21) Füst J. Janos, magánzó, 2220.— K. 22) Ste-fánovics Lyubomir, magánzó, 2160.80 K. 23) Faith Ferenc, malomtulajdonos, 2149.78 K. 24) Dr. Adamovics István, ügyvéd, 2134.29 K. 25) Brunner Ede, gézumalomtulajdonos, 2062.10 K. 26) Schübner Rezső, magánzó, 2048.84 K. 27) Dr. Szlezák Lajos, ügyvéd, 2034.10 K. 28) Adamovics Sándor, bórkereskedő 1978.82. 29) Dr. Csirics A. Milan, ügyvéd, 1943.77 K. 30) Dr. Gavauszky Tivadár, ügyvéd, 1908.36 K. 31) Georvievics Antal és társai háztulajdonos, 1899.38 K. 32) Zikmund Béla, gépgyáros, 1891.40 K. 33) Nikolics István, nyug. táblabíró, 1857.44 K. 34) Mija-tovics Milos, földbírtokos, 1850.98 K. 35) Frigyesi Béla, sörkereskedő, 1834.90 K. 36) Faith István magánzó, 1821.48 K. 37) Dr. Adamovics István és Dr. Kondorossy Demeter, ügyvéd, 2780.88 K. 38) Sovlyanszki György, korcsmáros, 1735.56 K. 39) Schaffer Samu, magánzó, 1717.47 K. 40) Dr. Kleitszmer Gusztáv, ügyvéd, 1713.34 K. 41) Rainer Simon, Rezső és Biro Dezső, szeszyereskedő, 1700.01 K. 42) Ivkovics Miklos, templomszerkeskedő, 1692.97 K. 43) Vig Vilmos, építési vállalkozó, 1690.10 K. 44) Teubner János, kereskedő, 1688.44 K. 45) Kozma Rezső és Bauer Gyula szállodás, 1633.50 K. 46) Dúngyrszky György, földbírtokos, 1628.34 K. 47) Gerich István, sertes-hizláló, 1460.58 K. 48) Adamovics Sándor és társa háztulajdonos, 1451.51 K. 49) Dr. Kondorossy Demeter föld-bírtokos, 1367.52 K. 50) Dr. Leitner Benő, orvos, 1366.35 K. 51) Dr. Ziprisz Vilmos, magánzó, 1335.— K. 52) Jerkovics János, sertes-hizláló, 1310.99 K. 53) Roth Vilmos, kereskedő, 1309.95 K. 54) Vig Vilmos és Katona Gyula, bank biz. 1275.35 K. 55) Dr. Rózsa Miksa, ügyvéd, 1265.02 K. 56) Dr. Szlavi János, közjegyző, 1252.75 K. 57) Ernszt Márk és József, dohánytözsde, 1146.40 K. 58) Kohn Gyula, 1145.58 K. 59) Dr. Szentiványi Armin, ügyvéd, 1139.14 K. 60) Dr. Kubinyi Károly ügyvéd, 1106.93 K. 61) Dr. Markovics

Lázár orvos, 1074.96 K. 62) Dr. Markovics Sándor, földbírtokos, 1014.56 K. 63) Balogh Dezső, szabó, 913.52 K. 64) Dr. Elschléger Dezső, ügyvéd, 790.36 K. 65) Ernszt József kereskedő, 330.15 K. 66) Rainer Simon, szeszyereskedő, 730.15 K. 67) Schwartz József korcsmáros, 549.17 K. 68) Dreher Antal sörgyáros, 333.87 K.

A legtöbb adók fizetők névjegyzékét tartalmazó hivatalos kimutatás e hó 28-ától október hó 6-áig bezárólag a városi jegyző hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthető és az érdekelteknek jogukban áll a névjegyzék ellen felszólalásokat tenni.

A legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének összeállításával megbízott igazoló választmány a felszólamlási idő leteltével, október 9-én tartandó ülésén fogja a végleges névjegyzékét összeállítani.

Azok, akik az államadó kétszeres beszámítására a törvény értelmében jogosultak és azt igénybe kívánják venni, tartoznak az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban ezt bejelenteni, ellenesetben az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől eszen alkalomra elesnek.

HIREK.

Személyi hir. Dr. Szlezák Lajos Ujvidék országgyűlési képviselője hazakereszt Budapestől, ahol a képviselőház tanácskozásain vett részt.

Jelöltek a koronaöri méltóságra. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a király négy jelölt közül nevezi ki a koronaört. A négy jelölt a következő: gróf Ambrózy György, gróf Degenfeld Lajos, gróf Csáky Vidor és gróf Erdődy Dénes.

Kitüntetett orvos. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Kovács Ernő népfelkelő segédorvosnak, az ujvidéki vesztégzárkórháznál a háboruban kitűnő és önfeláldozó szolgálatá elismerésül a koronás arany érdemkeresztet a vitéségi érdem szalagján adományozta. Dr. Kovácsot márciusban Ujvidékről Innsbruckba helyezték át.

Megérkeztek az adakalei menekültek. Közel éjjel előtt érkezett Ujvidékre a két uszály, amely 450 adakalei menekültet hozta. A menekülteket meleg vacsorával várták. Az éjszakát még az uszályon töltötték a poetikus sziget hontalan lakói és csak holnap napközben fogják őket elhelyezni.

A magyar-osztrák bank elfogadja a szétdarabolt papírpénzeket. Bécsből jelentik: A magyar-osztrák bank mai ülésén kimondotta, hogy fél és negyed kétkoronás bankpénzeket levonás nélkül beváltja.

Negyvenéves szolgálati jubileum. Josiphovich István, a Dunagőzhajózási Társaság ujvidéki állomásának 14. éven át érdemes főtisztviselője ma üli meg a Dunagőzhajózási társaságnál eltöltött 40 évi szolgálatának jubileumát. A derék főtisztviselő, aki mint a szállítási osztály vezetője, főleg a kereskedői körökben mindenkorai előzetkenységével szék-

leskőrű népszerűsége tett szert, jubileumát szerényen és szűk családi körben ünnepli meg. Tiszviselőársai meleg óvációra készülnek.

Maximálják a só árát. A belügyminiszter rendeletben ma utasította a polgármestert, hogy a sónak Ujvidéken követelhető legmagasabb árát állapítsa meg. A nép között ugyanis az a hamis hír terjedt el, hogy az állam a só árát emelni készül. Ezért sokan nagy készleteket halmoznak fel és ezt a körülményt egyes kereskedők arra használják fel, hogy drágábban árusítsák a sót. A só árának maximálása véget fog vetni a sózsorának.

Ujvéi üdvözlés megváltása. Märer József méráros az izr. ujvéi üdvözlések megváltása terejében 10 koronát adott át nekünk az erdélyi menekültek javára. A dicséretes adományt rendelkezési helyére juttattuk.

Tanügyi áthelyezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Papp Béláné, szül. Venczei Adrien kulai állami polgári iskolai tanítónőt, jelenlegi minőségében az ujvidéki állami polgári iskolához helyezte át. Szintügy Ujvidékre helyezte a miniszter Acks Izor palánkai állami polgári iskolai tanítót jelenlegi minőségében az ujvidéki állami polgári iskolához.

Öngyilkos ügyvéd. Budapesti tudósítónk táviratozza: Medveczky Antal jónévű fővárosi ügyvéd, aki idegessége miatt egy szanatoriumban keresett gyógyulást a harmadik emeletről az utcára vette magát. Haldokolva szállították a kórházba.

A Veszta dunai gőzös zátonyra jutott Budapesti tudósítónk jelenti: A Duna gőzhajózási társaság, amely este 10 órakor indult Budapestről Belgrád felé éjjeli két órakkor a ködd miatt az Arostag közelében zátonyra futott. Emberéletben nem esett kár.

Nincsenek meg a kaboli rabló gyilkosok. Felső-kaboli tudósítónk arról értesít bennünket, hogy a múlt heti kaboli rablógyilkosság tettesei még mindig nincsenek meg, de még semmiféle nyom sincs, a mi a kegyetlen vadállatiassággal végrehajtott rablógyilkosság tettesének felkutatásaihoz vezetne. A kaboli lakosság körében amiatt érhető az izgalom. A betörések, lopások gyakran fordulnak elő és a mostani rablógyilkosság — melynek egyik szerényebb hajtása már 2 hét előtt is felizgatta a lakosságot — érthetővé teszi, ha erélysebb intézkedéseket követelnek. Nem is merjük a nyomozás adatait és így nem akarunk arról véleményt mondani, de annyit tudunk, hogy hiba és mulasztás volt a detektíveket le nem hozni és rendőrkutyákat a bestiális gyilkosok felkutatására nem alkalmazni. Egy közseg lakosságának nyugalma megköveteli, hogy ilyen büntények kiderítése a modern bünygyi eszközök felhasználásával eszközöltésük. A kaboli gyilkosokat a közseg lakói közt keresni, mert minden jel arra vall, hogy a büntényt csak olyan követhette el, aki a viszonyokat ismerte.

Görög képviselők az intervenciót követelik.

Lugano, szept. 27.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

Venizelosz Kanébe folytatta utját. Egy hadosztály hozzászalakozott. A Venizelosz-párti képviselők memorandumot intéztek a királyhoz és az intervenciót követelték.

Hivatali helyiségek,

illetve lakás részére bérelni kívánunk

12—14 szobából álló külön házat,

lehetőleg emeleteset, a szükséges mellékhelyiségekkel. A helyiségekre 1917. június 1-étől esetleg korábban is szükség lesz. Bérbevevő a m. kir. államkincstár, legalább hat évre írásbeli szerződést kötne. Írásbeli illetve levéلبeli ajánlatok Zrinyi Ilona utca 44. szám alá adandók be.

Ujvidéki m. kir. határrendőrkapitányság.

„AZ Est“

kiadásában megjelent
A világháború térképei

című füzet, mely ötven rajzban mutatja be az orosz harclér, balkáni harclér, az olasz harclér, az amszai harclér és angol-francia harclér mindazon térképeit, amelyek az újságolvasó érdeklődésére számot tarthatnak. Ár 1 korona. Kapható az Ujvidéki Hirlap kiadóhivatalában, Ujvidék, Erzsébet-tér 7. sz. alatt.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szóig 60 fill. Minden további szó 10 60 fillér. Vastagabb betűből szedett szó 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jellegű levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

HIVATALNOKNŐ, komoly, irodai gyakorlati, aki a könyveléshez ért, azonnal felvétetik. Írásos ajánlatok HIVATALNOKNŐ címen a kiadóba kéretnek.

Kiadandó azonnal 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel Damjanics u. 14 szám.

15-ös modellű Yost írógép teljesen jó karban (nem szlágos) jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

G. Minden gondolatnmal ott vagyok és várom a viszontlátást hön önjuttott percet. Imrét szívből üdvözlö E.

Okleveles tanítónő kiváló gyakorlattal olcsón előkészít magán-, pót- és felvételi vizsgákra és egész éven át tanít gyermekeket. Külön tanítja a német nyelvet és olajfestést. Cím: Jenőherceg-utca 18.

Kapu alatti bejáróval, teljesen különálló, szépen burtozott szobát azonnalra keres egy magánhivatalnok. Ajánlatok „Különbejarat” címen a kiadóba.

HÁZ szabad kézből eladó. Artilla utca 22. szám.

Egy jó megjelenést kifutó fiú keresetk. Cím a kiadóban.

Három fejős kecske eladó. Megtekinthető Borz-utca 17.

Zongorát vagy pianót keres bérbe Dan főhadnagy. Telefon 279.

APOLLO

SZEPT. 27. ÉS 28-ÁN.
SZERDA ÉS CSÜTÖRTÖK

A Dolovai nábob
leánya

HERCEG FERENC
színműve filmen

360 szám.
1917. vegrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak P. 1881/3 1419. számú végzése következtében Dr. Endrőczy Mihály ujvidéki ügyvéd által képviselt József Lorber & Comp. Suchsenfeldi bejégé javára 990 korona s jár. erejéig 1914. évi Május hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 650 kor.-ra becsült szarító rosták és csövők stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak PK. 3054/5 1916. számú végzése folytán 990 kor. tökékövetés, és eddig összesen 211 kor. 06 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Petrócra alperes lakásban leendő megtartására 1916. évi okt. hó 4-ik napjának d. u. 4 ó határidőül kitzetik es a ahhoz venni szándéközők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken 1916. évi Szeptember hó 18 napján.

Basch Sándor
kir. bír. végrehajtó.

Tamogassuk az erdélyi menekülteket!

Üzlet nyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy II. Rákóczi Ferenc-utca 2 sz. a Városházzal szemben egy mai igényeknek megfelelő

étkezdét és kávécsarnokot nyitottam. Étkező abonensek elfogadtatnak. A n. é. közönség b. pártfogásért esedez.

Tisztelettel Hajdu S.

Hazai Katonai Konzervgyár Résztsz.

Katonai fenhatóság alatt. A cs. és kir. Hadügyminiszterium szerződéses szállítója.

LEGKITÜNÖBB KÁVÉKONZERVEKET

ajánl. 1 láda 100 csomag a 1 kg. franco helyt Ujvidék. 1 kg. kávékonzerv elég 12 liter cukortartalmu fekete kávé elkészítéséhez. Legkisebb rendelmény 1 láda.

Vezérképviselő: Friedmann Lajos Ujvidék Petőfi-u. 38.

EXHUMÁLÁS

és elszállításra vonatkozó engedély valamint a mérsékelt fuvarengedmény kieszközölés és keresztül vitelle megbízásolat elvállal jutányos árban

HUNWALD ZSIGMOND

Hullaszállítási vállalata. II. Rákóczi Ferenc-ut 61. szám.
Telefon interurbán 185. sz.